

SLOVENEK.

Političen list za slovenski národ.

Pe pošti prejemam velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejemam velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.
Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2, II., 28.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in velja tristoletna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.
Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.
Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, I., 17.
Izhaja vsak dan, izvenredno nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 280.

V Ljubljani, v četrtek 5. decembra 1889.

Letnik XVII.

Državni zbor.

Z Dunaja, 4. decembra.

Zametje.

Človek obrača, Bog pa obrne! Poslovivši se od bele Ljubljane obljubil sem Vam, da Vam hočem za sredo poslati kako poročilo iz državnega zbora, zlasti o političnem položaju. Toda prišlo je drugače; brzovlak, s katerim so se v ponedeljek odpeljali slovenski poslanci, prišel je prav srečno in redno do Dunajskega Novega mesta. Od ondot naprej pa je šlo jako počasi; obstajal je pri vsaki postaji, da bi pozvedel, kako je s snegom, ter okoli 10. ure zvečer prilezel do Gumpoldskirchena, kjer se je potnikom naznanilo, da bo treba zaradi zametov čakati, da odkidajo železnico. Vse se je podalo v tamošnjo gostilno večerjat, ali gostilničar toliko gostov ni pričakoval in še slanina ni imel, s katero so tukajšnje gostilne navadno dobro preskrbljene. Iskali so je po vasi, in jo komaj prinesli na mizo, ko je prišlo povelje, iti nazaj na železnico, ker vlak odhaja. Vse se je razveselilo te novice, ali veselje ni dolgo trajalo, ker že pri drugi postaji v Mödlingu vlak zopet obtiči in zaradi tovrstnega vlaka, ki ga niso mogli premakniti s tira, ne more naprej. Popotniki so mislili, da se bode združenim močnem železniških delavcev in kidačev posrečilo, omenjeni vlak odkidati in ga umakniti s poti, zato niso šli iz vozov, ampak so čakali, kdaj se popeljejo naprej proti Dunaju, ali čakali, dremali ali spali so celo noč do poludevetih drugEGA jutra, ko se jim je še-le reklo, naj izstopijo iz vozov, ker vlak ne more naprej in se ne vé, kdaj bodo odpravljene ovire. Razidejo se po mestu, večinoma pa ostanejo v krčmah in kavarnah blizu kolodvora, nadejaje se, da se skoraj odpeljejo naprej. Da ne bi ostali brez kosila, kakor prejšnjo noč brez večerje, so večinoma že okolu enajstih obedovali. Neki železnični inženir jim je

dajal med obedom upanje, da vlak popoldne ob dveh odrine. Vse je hitelo v svoje vozove, in razodevalo svojo radost, ko se je ob dveh vlak zares začel pomikati proti Dunaju. Pa tudi to veselje je bilo le kratko, ker precej pri razpotji, kjer se je imel vlak obrniti na odkidani tir, je stroj s prvimi vozovi vred skočil s tira in obtičal v snegu. Druge vozove so takoj odpeli in jih z novim strojem vlekli nazaj na kolodvor. Tje je neki konduktor na hrbtu prinesel tovariša, ki je bil tedaj, ko je stroj skočil s tira, s svojega vzvišenega mesta padel na tla in obležal. Ljudje so takoj zagnali krik, da je mrtev in po mestu je šla od ust do ust govorica, da je nekaj drugih hudo poškodovanih, ali vse to je bilo pretirano, ker si je omenjeni višji konduktor le izvinil nogo, sicer pa se ni nobenemu zgodilo ničesa, zlasti popotnikom ne, ki še čutili niso, kdaj je stroj obtičal. Neprijetno je bilo samo za-nje to, da so morali zopet iz vozov in čakati, kdaj bode mogoče napraviti drugo poskušnjo. Nekateri so imeli nujne opravke in so se s sanjkami peljali na Dunaj, kar pa je bilo zaradi zametov po cestah morda še nevarneje, kakor z železnico.

Razun tega so hoteli metliški fjakarji izkoristiti to priliko in so zahtevali za vožnjo po 20 gld., dasiravno Metlika ni dalje od Dunaja, kakor n. pr. Medvođe od Ljubljane. Še-le zvečer ob deveti uri se je delavcem posrečilo parni stroj spraviti na šine in vlaku odpreti pot proti Dunaju, kamor je po enajsti uri pred polnočjo srečno došel. To je bil prvi vlak, ki je po preteku 26 ur zopet prišel na Dunaj; ker prihod njegov ni bil znan, tudi nobenih fjakarjev ni bilo na kolodvoru in naši potniki bi bili morali ob polnoči peš iti v mesto, ako se jim ne bi bilo posrečilo prav po naključji vjeti dva fjakarja, ki sta jih pripeljala v mesto.

Pa ne samo naši poslanci so imeli trpeti zaradi zametov, ravno tako se je godila tudi še nekaterim drugim, ker so bile zaradi velikih zametov in obil-

nega snega vse železnice zaprte. Kurirni in poštni vlak, ki sta šla v ponedeljek o polnoči iz Ljubljane, sta obtičala v Dunajskem Novem mestu. Vsled tega mnogo poslancev k prvi seji ni moglo priti in tako so zametje vplivali tudi na

pričetek državnega zbora.

Ravno ozir na zametene tovariše je bil namreč vzrok, da je bila prva seja jako kratka in da do dnevnega reda niso prišli. Glavni predmet je bil

državni proračun,

ki ga je finančni minister precej v prvi seji izročil državnemu zboru in ki kaže presežek dohodkov čez troške okroglo za en milijonov goldinarjev. Imel bom priliko, o njem še posebej pisati, zato za zdaj o njem ne poročam obširneje, zlasti, ker je vam brzojav gotovo že sporočil imenitnejše številke.

Novi poslanci.

Ker je od zadnjega zasedanja več poslancev umrlo, spominjal se jih je dr. Smolka pri včerajšnji seji in zlasti poudarjal zasluge in versko mišljenje ranjkega tirolskega poslanca barona Giovanellija. Ker je bilo v tem času izvoljenih tudi več novih poslancev, storili so nekateri izmed njih že včeraj svojo obljubo.

Interpelacije.

Kakor vsako leto, bilo je tudi včeraj izročeni mnogo interpelacij, ki so jih poslanci pripravljali med počitnicami. Najvažnejša med njimi je interpelacija Plenerjeva zastran dogodkov v češkem deželnem zboru in zastran češkega državnega prava. Plener in združeni levičarji bi radi vedeli, kako vlada sodi o tem pravu. Če dogodki v Pragi tako bolé naše Nemce, naj se sami za nos primejo; reči, ki jih spravljajo pred državni zbor, spadajo v deželni zbor češki, tam naj bi se bili oglasili in zagovarjali pravice nemških prebivalcev na Češkem. Ker to za-

LISTEK.

Strašno maščevanje.

(Spisal Nikolaj Vasiljevič Gogolj.)

VII.

Jaz sem, moja rodna hči! jaz sem, srček moj! sliši Katarina, zavedevši se, in ugleda pred seboj staro služnico. Baba nagnovši se nekaj šepče, kakor se je videlo, in stegne nad njo izsušeno svojo roko ter jo škropi s hladno vodo.

„Kje sem?“ reče Katarina, dvignovši in ogledavši se; „pred menoj šumi Dnjeper, za menoj gore... Kam si me zapeljala, baba?“

„Ne zapeljala, a izpeljala sem te; odnesla sem te na svojih rokah iz zaduhle kleti; s ključem sem zaprla dveri, da ti kaj ne naredi gospod Danilo.“

„Kje je ključ?“ vpraša Katarina, gledoč na svoj pas. „Jaz ga ne vidim.“

„Odvezal ti ga je mož tvoj, da pogleda čarovnika, dete moje.“

„Pogleda?... Baba, po meni je!“ zakriči Katarina. „Saj se naju zato Bog usmili, dete moje! Samo molči, gospodarica moja, nikdo ne izvé ničesa!“

„Ubežal je antikrist! Ti si slišala, Katarina, on je ubežal?“ pravi gospod Danilo, pristopivši k ženi svoje. Oči mečejo ogenj; sablja zveni in se trese na strani njegovej. Obledí žena.

„Izpustil ga je kdo, ljubi moj mož“, izpregovori ona, tresoč se.

Izpustil, prava je tvoja; no, izpustil ga je hudobec. Poglej, namesto njega je tram zakovan v železo. Naredil je že Bog tako, da se hudobec ne boji kozaških šapic! Ko bi o tem le mislil v glavi kateri izmej mojih kozakov, in bi jaz zvedel... niti kazni bi mu ne našel!“

„A ko bi jaz?...“ izreče nehoté Katarina in ustrašivši se obstane.

„Ko bi si ti izmislila, potem bi ne bila moja žena. Zašil bi te tedaj v vrečo in te utopil baš na sredini Dnjepra!“

Duh zastane Katarini in čudno se ji zdi, da ji začno lasje na glavi izpadati.

VIII.

Na mejnej cesti v krčmi so se zbrali Ljahi in pirujejo že dva dni. Ni majhna vsa ta druhal. Sešli so se gotovo na kakem shodu: nekateri imajo tudi muškete; trkajo z ostrogami, zvené s sabljami; gospodje so veselé in bahajo, govore o neresničnih svojih delih, zovejo ukrajinski narod hlapce svoje, in važno višjeje brke in važno zavalé se po klopéh, umevši si glave. Nič slabši néso domači posli: zavijali so rokava strganih rokavnikov svojih in hodijo v črevljih, kakor bi bili na potu. Igrajo na karte, blijejo s kartami drug drugega po nosu, gra-

bijo žida za brado in delajo mu križ na nečastnem čelu. Ni še bilo take pohujšljivosti na ruskej zemlji od Tatarov sém: vidno je, da jim je odločil Bog trpeti za grehe tako sramoto! Čuje se, da govore o zadnjeprškej vasi gospoda Danila, o njegovej ženi... Ne na dobro delo se je zbrala ta sodrga!

IX.

Gospod Danilo sedi za mizo v sojej sobi, podprt s komolcem, in premišljuje. Na postelji sedi gospa Katarina in poje pesem.

„Tako otožen sem, žena moja!“ reče Danilo. „Tudi glava me boli in srce; tako težko mi je! Vidi se, da ne hodi daleč smrt moja.“

„O, moj nenagledni mož, prisloni ná-me glavo svojo! Zakaj pritiskaš ná-se take črne misli“, misli Katarina, a povedati ne sme. Grenko ji je bilo, krivej glavi, sprejemati moževa laskanja.

„Čuješ, žena moja!“ reče Danilo, „ne ostavi sina, kadar mene ne bode; ne bodeš imela deleža od Boga, ako ga zavržeš, ne na tem ni onem svetu; težko bodo gnile moje kosti v vlažnej zemlji, a še težje bode duši mojjej!“

„Kaj govoriš, mož moj? Ali se nési ti norčeval iz nas, slabih žen? A sedaj govoriš sam, kako slaba je žena; ti moraš še dolgo živeti.“

„Ne, Katarina, duša čuje bližnjo smrt. Tako žalostno je stanoviti se na svetu; slabi časi priha-

devo sedaj prisiljeno spravljajo v državni zbor, bi človek skoraj mislil, da nalašč iščejo povoda, da bi tudi tukaj pričeli isto komedijo, ki jo že nekaj let sëm z izstopom svojim igrajo v Pragi. Nadejajo se namreč od nje več in boljšega uspeha, kakor na Češkem.

Herbst je interpeloval vlado zaradi vravnovanja Dunajčice in jo vprašal, je li ni volja zbornici predložiti v ta namen potrebni načrt zakona? Poslanec Exner je izročil kar naenkrat dve interpelaciji, ki obe zadevate dunajsko mesto. V eni vpraša, kako je z vojašnicami na Dunaji, ki bi jih radi spravili iz mesta, v eni pa bi rad zvedel, hoče li vlada že v tem zasedanju predložiti načrt zakona glede mestne železnice dunajske.

Poslanec Richter interpeluje vlado, zakaj je ukazala uradnikom napravljati novo uniformo, in bi li ne bilo bolje, ko bi bila raje skrbela za službeno pragmatiko in za zboljšanje pokojnin in miloščin uradniških vdov in sirot? Tudi Scharschmid vpraša, hoče li vlada te pokojnine in miloščine zboljšati in zbornici predložiti načrt dotičnega zakona? Türk se potom interpelacije pritožuje zaradi razpusta protisemitskega „šulferajna“ za Nemce, Magg pa zaradi sile, ki jo podjetniki kofljevskih rudnikov delajo rudarjem s tem, da morajo v njih zalogah kupovati za živež potrebne reči. Poslednjo interpelacijo so sprožili Menger in tovariši zaradi izvršilne odredbe glede žganjarskega davka ter bi radi vedeli, hoče li finančni minister odpraviti slabe posledke, ki vsled te ministerske odredbe nastajajo?

O političnem položaji poročam Vam prihodnjič, za zdaj le toliko rečem, da ni tako slab, kakor liberalni listi trobijo po svetu.

Nevarna politika — ob zadnji uri.

I.

Minoli terek se je zopet sošel državni zbor, da se posvetuje in sklepa o sreči in nesreči narodov avstrijskih. Navada je, in povsem opravičena, da časniki, glasila javnega mnjenja, pričetkom novega zasedanja pozorno si ogledujejo politično obnebe ter napovedujejo lepo ali grdo vreme. Ne prištevamo se vremenskim prorokom, kajti ravno v politiki se vreme kaj rado nagloma sprevrže, vendar hočemo s svojega stališča reči katero o sedanjem političnem položaji — ob zadnji uri.

Dné 12. avgusta t. l. je minolo 10 let, ko je grof Taaffe prevzel predsedstvo avstrijskega ministerstva. Minister, ki sedi deset let ob krmilu, je redkost v času sedanjega parlamentarizma, ki kot moloh požira one osebe, ki hočejo delovati v političnem življenji. In kaj je vzrok tej neprimerno dolgi dōbi obstanka sedanje vlade? Kaj je bilo povod, da smo te i mi Slovenci z nekimi pridržki radovali letošnje Taaffejeve desetletnice?

Poleg državnikov, ki svoj posel opravljajo, kakor čevljarji svojo obrt, le radi ljubega kruha, — h tem gotovo nihče ne bode prišteval grofa Taaffeja, so tri kategorije državnikov, ki si sicer abstraktno ne nasprotujejo, ampak se več ali manj spajajo. Prve kategorije so oni, s katerimi so bili narodi

jajo. Oh, pomnim, pomnim leta, ta se izvestno ne bodo vrnola! On je bil še živ, čast in slava naše čete, stari Kovašević! Kakor pred očmi mi hodijo še sedaj kozaški polki! To je bil zlati čas, Katarina! Stari hetman je sedel na vranci, v roci je blestel bāt, okrog ljubljenci njegovi, po straneh se je zibalo krasno morje Zaporožcev. Začel je govoriti hetman — in vse je stalo kakor vkopano. Zaplakal je starec, ko nam je jel klicati v spomin prejšnja dela in boje. Eh, ko bi ti vedela, Katarina, kako smo se rezali tedaj s Turki! Na glavi mojeji vidi se še do sodaj obrunek; štiri svinčenke so zletele na štirih mestih skozi mene, in ni jedna izmej ran se ni po vsem zarastla. Koliko smo nabrali tedaj zlata! Drage kamene so zajemali kozaki s čepicami; kake konje, Katarina, ko bi ti vedela, kake konje smo odgnali takrat! Oh, ne bodem se več vojeval tako! Vidi se, da nésem star, boder na telesu, a kozaški meč valí se iz rok, živim brez dela, in sam ne vem, čemu živim; reda ni v Ukrajini: polkovniki in esauli grizejo se liki psi mej seboj, ni je najviše glave nad vsemi; žlahta naša se je preobrnula na poljski običaj, začela je z zvijačo... židovstvo tlači bedni narod; o časi, časi! minoli časi! kam ste se dejala, leta moja?... Stopi, mali, v klet, prinesi mi bučo medice, izpijem jo na prejšnji račun in na davna leta!“ (Dalje sledi.)

evropski zadnjih 40 let pravečkrat oblagodarjeni in ti so: doktrinariji, ki imajo neke šablonske teorije, po katerih hočejo živo in zdravo drvo te ali druge narodnosti, t. j. zgodovinski nastalo državo, po svojih vzorih obsekavati in obklesiti kakor tesar posekan hrast. Spomniti hočemo mimogredé na strastnega Giskro, negativni značaj Herbstov in satiričnega Bergerja; tedaj so se vršile orgije, da se moramo sedaj čuditi, kako je sploh mogel delovati državni stroj. Spomnimo se takozvanega meščanskega ministerstva (*lucus a non lucendo*), koliko je to storilo izvanrednega; žalibog „izvanrednega“. Gniloba je razjedala državno telo, da se je pri neki priliki pokazala vsa nagota in da so najvišji faktorji spoznali, da se ne morejo vse dežele, vsi narodi vladati po isti šabloni.

Dolgoletna šola v državni službi je obvarovala sedanjega ministerskega predsednika te nevarne poti, ko bi bil sploh po svoji naravi za to kvalifikovan.

Druga kategorija državnikov je ona, ki uvažuje zgodovinski razvoj narodov. Kakor je v pravoslavni vednosti zgodovinska šola, ki priznava zgodovinski razvoj prava, tako je tudi zgodovinska šola državniške modrosti, ki sloni na tej podlagi. In ta šola uči, da narodi niso tū, da bi državniki ž njimi eksperimentovali, delali poskuse, temveč da mora vlada varovati in pospeševati v pravih mejah razvoj družbe in države iz verskih, socijalnih in narodnostnih korenin ter tako dati pravico preteklosti, sedanjosti in prihodnosti. To je po naših mislih pravi pōjem državniške modrosti in edino opravičeni. A to je težko v času, ko brezozirne roke in pomanjkljivo delovanje socijalnih in političnih faktorjev ruši in trga državni in družbeni razvoj. To, kar imamo sedaj, kakoršno je, ni skoraj vredno, da bi se ohranilo ali konserviralo, ne zmožno, da bi se razvijalo; treba je torej, da duh preteklosti in prihodnosti to testo prekvasi in preveje z novim življenjem. Zgodovina poraja malo moč, ki bi kot praktični zdravniki poleg ogromnega tekočega dela in dnevnih skrbi imeli še toliko moči, da bi iz razvalin preteklosti spoznali in izbrali krasne stavbe ter te vredili za sedanjost in utrdili ter popravili za daljšo prihodnost. Kolikor sodimo, tudi grof Taaffe ne išče slave takega državnika; to tem manj, ker poleg te vzvišene naloge stoji njena karikatura, ideologični državni eksperimentér.

Tretja kategorija državnikov je, ki razmere presoja realno, kakoršne so. Tak državnik skuša slabejše zabraniti in je zadovoljen, ako državno stvar izroči svojemu nasledniku v boljšem, ali vsaj ne v slabšem stanji. In v to kategorijo oportunistov prištevati bi mi grofa Taaffeja. On je, ako v podobi govorimo, vrtnar, ki ne pusti po zlobnih rokah delati škodo na izročnem mu vrtu, ki ne obrezuje dreves s škarkjami svoje doktrine, in tudi ne oklestuje s samovoljo birokratske ozkosrčnosti. In ta lastnost je v sedanjih razmerah še dobra. Ako se vse ne zgodi, kar si želimo, temu smo v veliki meri sami krivi s svojo slabostjo, indolenco in bojazljivostjo.

Naša stara zgodovinska Avstrija, naši stari v boji in nesreči izkušeni narodi niso nežne cvetice v rastlinjaku, ki potrebujejo ministerske gojitve in umetne gorkote; ti narodi potrebujejo prost zrak, solnce, roso neba in prostor za svoj razvoj.

In sedanja vlada, to moramo priznati, je vendar nekaj dovolila, in vsled tega se je mnogo storilo, kar bi bilo sicer izostalo. Opozorimo mimogredé le na boljše državne finance, na potrebno orožno moč države in na nekatere srečne reforme na socijalnem polji.

A tu moramo poudarjati, da tudi najboljša konstitucijska vlada ne more kaj izdatnega storiti brez parlamenta in narodov, ali celo proti njihovi volji. To velja gledé financ in armade. Kri in denar daje le prebivalstvo. In kar se tiče socijalnih reform, gotovo vlada ne bode zaničevala, da je desnica državnega zbora z vestno marljivostjo in požrtvovalnostjo izvrševala svojo nalogo. In pri tej desnici vstraja tudi naša slovenska delegacija, sicer maloštevilna, a v sedanjih razmerah toli važna in pomenljiva v parlamentu, da morajo tudi nasprotniki računati ž njo. In ti zastopniki našega naroda morajo večkrat zatajevati samega sebe, odjenjavati od svojih zahtev, da vzdržé ono podlago, na kateri sloni sedanji zistem. In kaj pomeni ta zistem za nas v naši ožji domovini, to nam je znano. Res, da nam pečene ptice ne leté v usta, a priznati moramo, da ravno pod sedanjo vlado in deželnim predsedništvom,

katero imamo, začeli smo dihati prostje, sije nam milejša solnce in smo gospodarji na tem, kar je naše.

Vendar pa nismo med onimi, ki vidijo povsod le svetlobo brez sence, katero ima vsaka človeška naprava. Še tavamo večkrat po temi v neznano bodočnost, še opazujemo negotovo, nevarno politiko, ki nas ne navdaja z najboljšimi nadami. To nevarno politiko ob zadnji uri hočemo označiti v prihodnjih številkah.

Politični pregled.

V Ljubljani, 5. decembra.

Notranje dežele.

„Politik“ poroča z Dunaja: Vsi udeleženci pri posvetovanju desničarskih zaupnih moč so se odkritosrčno trudili, da odstranijo vsa vprašanja, ki bi mogla rušiti sporazumljenje mej posameznimi strankami. To posebno velja gledé zahtev nemških konservativcev, ki so priznali, da sedanji čas ni ugoden in primeren za odločno izvajanje njihovega programa. Neki vladi bližnji list se je izjavil, da vlada nima ničesa tirjati od desnice. Desničarski krogi pa žalibog ne morejo isto trditi nasproti vladi, vendar pa najbrže v sedanjem zasedanju, ki je v prvi vrsti namenjeno proračunu in kazenskemu zakoniku, ne bo ugodne prilike, da se poskusi vladna dobra volja nasproti desničarskim težnjam. Le Slovenci si bodo nekaj malih gospodarstvenih koristij priborili.

„Vaterland“ piše o novem dunajskem županu v članku „Beseda gospodu ministerskemu predsedniku“: Predno gospod Taaffe predloži vladarju izvolitev dr. Prixa v potrjenje, prepriča naj se prej o konduktah županovih. Dr. Prix ne maršira samó na zunaj po eni poti s Knotzom in tovariši, marveč tudi njegova osebna nedotakljivost ni vzvišena nad vsako dvojbo.

Odsek, ki pripravlja potrebno za enketo gledé zalaganja armade, se je združil o tem, da je zalaganje z ovsom, steljo, slamo, vinom i. dr. s strani kmetskih pridelovalcev le ugodno za državo, ter pozivlja vlado, naj dela na to, da se bo vojna uprava v prvi vrsti vedno po možnosti ozirala na dotične prvotne pridelovalce.

Ogerske skrajne leve glasilo „Budapesti Ujsag“ objavlja pismo, v katerem pripoveduje o nameravanem napadu z dinamično bombo zoper Tiszo. Pred parlamentom je bila bomba že pod tlak podložena, električna zveza napeljana, in treba je bilo le še ugodnega trenutka. Tu pa je prišel odličen moč ter je pregovoril dotičnike, naj nikar ne posnemajo nihilistov. Ostali madjarski listi pravijo, da je to pismo izmišljeno, ker je bil napad pred liberalnim klubom, ne pa pred parlamentom nameravan. Kossuthovim čestitcem se mora pa v resnici priznati, da so prav prijazni gospodje!

Vnanje države.

Papež Leon XIII. je dné 29. novembra velikega vojvodo Karola Saksonsko-Vojmirskega sprejel z vsemi častmi, ki pristujejo vladajočemu knezu. V zasobni sobi se je dlje časa ž njim razgovarjal.

Srbska vlada je list „Liberal“ zaradi napadov na avstroogerskega poslanika zaplenila. Sodišče je konfiskacijo potrdilo. — V mnogih krajih Srbije so dne 2. t. m. popoldne mej 2. in 3. uro močan potres čutili. Smer je imel od iztoka proti zapadu; spremljalo ga je zamolklo podzemeljsko bučanje.

Kakor poroča „N. Wr. Tagbl.“ iz Bruslja, in sicer iz židovsko-liberalnega vira, obravnava Rusija v Bruslju, Amsterdamu in Parizu zaradi novega posojila v znesku 400 milijonov frankov, kateri denar bo potrebovala za zgradbo strateških železnic. Ta vest ni neverojetna, tem manj, ker je znano, da si borzni in časnikarski žid podajata roki, kadar je treba ostriti — krščansko ovčico.

„Pol. Corr.“ oporeka novoyorski vesti, da je Francija priznala braziljsko vlado. — Boulanger dela Francozom še vedno preglavico. To se razvidi jasno iz glasovanja zbornične verifikacijske komisije o znani volitvi v Montmartre-u, pri kateri je zmagal Boulanger in je bil za poslanca proglašen Joffrin. Dobri gospodje v komisiji so bili začetkoma odločno zoper Joffrinovo izvolitev, potem so zopet potrdili razveljavljenje Boulangerjeve izvolitve, katero so pa konečno vendar s 16 proti 10 glasovom potrdili. To je seveda republikanskim listom preveč in ne smemo se jim čuditi, če se sklicujejo na „zdravo pamet“ zbornice.

Madridski dopisnik „Köln. Ztg.“ oporeka vesti, da je v Španiji pričel drzovito dvigati glavo zmaj vstaje, pač pa priznava, da liberalno ministerstvo Sagastovo tesnim srcem zrè v bodočnost. Ta velika bojazen liberalcev izvira iz tega, ker se majoje tla pod nogami liberalne vlade in bo kraljica skoraj gotovo na krmilo pozvala konservativen kabinet. Sagasta se sicer skuša približati liberalnim neodvisnjakom, svojim dosedanjim „smrtnim sovražnikom“, da bi ustvaril parlamentarno večino; toda taka zveza bi trajala le malo časa. Dōba liberalne slave je imela do sedaj povsod le kratke noge.

Angleška protestantska zveza je Salisbury-ju izročila spomenico, ki protestuje zoper Simonsove obravnave s papežem gledé Malte, ker žalijo protestantsko ustavo kraljestva. Salisbury je na to formalno odgovoril. Kaj je prav za prav nalog Simonsov, se do danes natanko ne vé, marveč le listi bolj ugišajo. Vzlic temu pa angleški protestantje — nomen est omen — protestujejo zoper nekaj, kar jim niti ni znano. To je menda vrhunec protestantske strpljivosti? — Gladstone je v listu „Nineteenth Century“ objavil članek, v katerem zaupno izraža nado, da bo pri prihodnjih volitvah pridobila zemljiška postava, irska pravična zahteva večino 100 do 110 glasov. Sedaj sedi v spodnji zbornici konservativcev in liberalnih unijonistov 378, liberalcev in parnellovcev 292; ko bi se nade Gladstone-ova izpolnila, brojala bi njegova stranka 390, nasprotna pa samo 280 poslancev.

Italijanski prestolni govor je sicer molčal o finančni državni nadlogi, vendar je pa obljuboval, da bo vlada brez novih davkov pokrila letno potrebo. Da je bil to le pesek v oči, kaže pisava liberalnega lista „Opinione“: Položaj državnega gospodarjenja je hujši, kakor se sploh sodi. Vlada pravi, da bo prihodnje leto le 32 milijonov primanjkljaja, toda pri tem ne omenja, kolikih žrtev bo treba za glavno mesto in za pokrajine, katere so težko prizadete vsled povodnji. V zadnjih štirih letih so bili troški za 384 milijonov frankov večji nego dohodki, pri tem se pa niti ne vračunajo investicije za železnice in druge javne svrhe. Gotovo je toliko, da minister državnega zaklada ne vé, kje ima glavo, in ne more drugega storiti, nego roki križem držati ter zaupati v zdravilno moč — narave same. Če pravi vlada, da ne bo razpisala novih davkov, pri tem molči, da ne izdala novo rento in da bodo Italijani leto pozneje imeli tem večja bremena. In po tej blaženi Italiji hrepeni nerešeni Trst in Trident?

Brazilijski odposlanec pri splošnje-ameriškem shodu v Washingtonu je odložil svoj mandat. Nasproti nekemu sotrudniku novo-jorškega „Heralda“ se je jako črnogledno in nepovoljno izrazil o novi brazilijski vladi, ki ni nič drugega, nego vojaška rabuka. Fonseca je neizobražen človek in nič boljši, nego njegovi tovariši, razven pravosodnega ministra, ki je značajan, pa domišljav mož. Vendar pa meni odposlanec, da se bo republika vsaj pet let vzdržala. — Kakor je „Kreutz-Zeitung“ iz Rima izvedla, odpoklical je jezuitski general z ozirom na položaj v Braziliji vse tamošnje člane tega reda.

Izvirni dopisi.

Iz Šentvida nad Ljubljano, dné 27. novembra. (Kako je s kamnitim altarjem za Bloke?) Tako povprašujejo Bločani Šentvidce v dopisu z Blok, dné 5. novembra v „Slovencu“ št. 259. Ker to vprašanje ne zadeva Šentvidcev splošno, ampak v prvi vrsti mene, zato hočem jaz na zgoraj stavljeno vprašanje odgovoriti, kolikor je meni o tej zadevi znanega.

Lansko leto, meseca marca, sem dobil v roke od čast. gosp. bloškega župnika dva načrta za bodoči veliki altar v presojo ali kritikovanje. Prvi načrt bil je tako slab, da ga sploh ni bilo mogoče kritikovati, drugi pa se je meni dozdeval malo preveč modern, novošegen, premalo naslanjajoč se na bolj klasično renesanco. Obljubil sem g. župniku, da hočem tudi jaz načrt napraviti za altar. Odpisali so mi, da sem jim s tem napravil veliko veselje, ako jim morem v tej zadevi kaj pomagati, in popisali so svoje misli in mnenje, kako želijo imeti altar napravljen. Po vsestranskem preudarjanji, kakor zasluži načrt za kako stavbo, ki bode stala več tisočakov, in ko sem o tej zadevi še osobno na Blokah čast. gosp. župnika obiskal, izgotovil sem z vso mogočo natančnostjo načrt za altar letos meseca februarja. Med tem so g. župnik mnogokrat prav šaljivo drezali: „Kaj da že toliko časa Šentvidci mečkamo itd.“, ker načrt težko pričakujejo.

Ko sem g. župniku naznanil, da je načrt izgotovljen, in da se je znani g. Anton Belec sam ponudil, da hoče osobno načrt na Bloke prinesiti, ako bi bilo to g. župniku prav in po volji, — ni bilo nobenega odgovora več, in ga še danes ni.

Med tem pa je mnogo gospodov svetnih in duhovnih iz Ljubljane mene obiskalo, da bi videli, kaj slikam ali sploh delam. Vsak pa je vprašal, ko je videl znani načrt v okviru na steni: „Kaj je to? Za kam bode? Kdo bo delal? Koliko bo stalo?“ itd. Slehernemu sem povedal, da je to načrt za kamentiti veliki altar bloški, da sem za izdelovanje jaz z g. Belcem vred čast. g. bloškemu župniku priporočil g. Alojzija Vodnika, našega farana, ki ima pa tudi v Ljubljani kamnarsko delavnico. Kar se cene tiče, rekel sem, da bi altar stal gotovo 12.000 gld.; ako bi se pa kaki okraski vlivali iz rudnine in v ognji zlatili, stal bi potem kake štiri tisočake več, itd. Kateri izmed mojih častitih gospodov obiskovalcev

je potem tisto strahotno notico v „Slovencu“ št. 135 dné 14. junija pisal, ne vé.

Se je li gosp. dopisnik zmotil, da je namesto 16.000 zapisal le 1600, ali je morebiti stavec napako provzročil, to tudi ne vé. In ta nesrečna številka Bločane tako brez vsake potrebe peče, da se britko pritožujejo, ker ni bila le-ta nedolžna pomota preklicana ali vsaj pojasnjena.

Vsak umen in razsoden bralec si je prav gotovo sam popravil ono napako, kajti kdo vendar bi hotel delati kameniti veliki altar orjaške velikosti za 1600 gld.? Vsaj toliko stoji skoro vsak nagrobni spomenik srednje velikosti in lepote. Prav nepotrebno je bilo tu vsako preklicavanje in pojasnilo.

Da je pa neznani g. dopisnik že kar z žebanjem pribil, da bode altar delal g. Vodnik, tega tudi nisem jaz zagrešil; čemu bi moral tudi to preklicavati in za tuje grehe pokoro delati?

Tedaj, dragi Bločani, ne bodite tako nestrpni in ne čutite se toliko razžaljene zaradi one pomote. Ne kličite Šentvidcev brez potrebe „na korajžo“, ampak blagohotno se potrudite v Šentvid, oglejte si načrt za altar, ali vsaj sporočite mi, ako želite, pošljem ga tudi rad Vam na dom, ali ga osobno na Bloke prinesem. Šentvidci smo Vam še vselej radi postregli, kar je bilo po naših skromnih močeh mogoče.

Vse pa vzemimo za dobro, kar smo se eden proti drugemu pregrešili, in ne delajmo „Slovencu“ preveč nepotrebne nadlege.

Miroslav Tomec.

Iz Št. Jerneja, 1. decembra. Čitali smo, kako ogromne troške plačuje dežela za vsakovrstne potrebe; med temi pa ni najmanjša svota za plače ljudskih učiteljev. Marsikateri g. učitelj je gotovo na tihem želel, da bi večjo plačo določili, ker nekateri so doslej res komaj shajali in si oskrbljevali najpotrebnejše stvari; konečno pa je, kakor pravi neki pedagog, abc bolj potreben in več vreden, nego bajonet. Da mnogi učitelji in učiteljice v krajih, kjer je veliko število otrok in so le tesni šolski prostori, zelo trpé, vsak lahko vidi.

Lahko je podučevati v šoli, kjer so prostorne sobe in ni preveč otrok, nasprotno pa je mučno delo v tesnih sobah z obilico šolarjev. Zato si dovolim pohlevno vprašanje, ali se bodo pri razdelitvi šol v plačilne razrede ozirali na število otrok? Dovolite, da naštejemo število otrok na naši šoli, ki je od dné 20. novembra 1888 četverorazrednica. Za šolo godnih otrok je v celi šolski občini 847, in sicer 408 dečkov, 439 deklic. Poleg teh je v ponavljalni šoli 294. Od teh jih obiskuje prvi razred popoldne 141, dopoldne 103; drugi razred popoldne 71, dopoldne 79; tretji razred 107 in četrti razred 85. Ponavljalno šolo obiskuje 134, vkupe torej 720. Vrh tega pa imamo tako tesne prostore, da morajo otroci v nižjih razredih sedeti večkrat po tleh. Upamo pa, da se bode tudi v tem oziru zboljšalo. Šolstvo je sedaj v spretnih rokah; vse moči vzgojujejo mladino v pravem verskem in domoljubnem duhu, ki vedri duha in blaži sree.

J. S. H.

Iz Boštanja ob Savi, dné 1. decembra. Omenjal sem Vam že, kako je letos naše vinograde opustošila nesrečna „peronospera“, da sta le dva posestnika s škropljenjem si rešila letošnjo kapljico; a trda jima je šla pri drugem škropljenju za bakreni vitrijol. Jako nas je torej razveselilo, čitajoče, da je deželni zbor zato odločil znesek 5000 gld. Lep dar, s katerim se dá storiti mnogo, a tudi le tedaj, ako se prav obrne. Imel sem priliko o tem slišati mnenje skušenih mož, in zdí se mi vredno, da je zabeležim in tudi priporočim.

Ako se nakupi bakreni vitrijol in razdeli med posestnike, n. pr. brezplačno vsaj med reveže, smo prepričani, da bode pri marsikomu ostal neporabljen, v kratkem pozabljen, vsaj do trgatve, nekoliko iz nevednosti, kako napravljati mešanico za škropljenje, nekoliko iz nemarnosti. Naj bi se torej bakreni vitrijol razdelil najbolje med kmetijske podružnice dotičnih krajev, pri teh naj bi se osnoval poseben odbor izvedenih mož za škropljenje, ali pa naj bi podružnice same prevzele ta posel, da bi dotičnemu vinogradniku proti mali odškodnini poškrpili njegove vinograde. Ako bi dotičnik pri svoji revščini to odškodnino ne mogel poravnati precej pomladí, naj bi to storil v jeseni. Tako bi se vinogradi gotovo poškrpili in prav poškrpili, ne oziraje se na to, da bi podružnica imela vedno enega in istega delavca pri stroju, in gre takemu vajenemu delo veliko bolje izpod rok.

Naj še dostavim, da smo imeli minoli teden ljudski misijon, ki je v sedanjem materijalizmu služecem času velike važnosti. Ljudstvo se pogreza vedno bolj v propad in bode zrelo v kratkih letih za socializem, ki noče poznati privatnega posestva, ako bode šlo tako hitro rakovo pot. Prišla sta k nam č. gg. o. Hugolin iz Novega mesta in o. Jožef iz Ljubljane. Z živo in prepričevalno besedo brez pretiranja sta se poslušalcem takoj prikupila. Ljudstvo se je zbiralo mnogo tudi iz sosednjih župnij. Gospoda sta vrlo rešila svojo nalogo. Dal Bog, da bi seme rodilo obilen in dober sad.

Dnevne novice.

(Gosp. Slavoj Jenko.) bivši deželni poslanec, je v zadnji „Edinosti“ svojim volilecem pojasnil vzroke, iz katerih je odložil mandat. Kakor znano, bila sta z č. gosp. M. Mandičem v volovsko-podgrajskem volilnem okraju za kmečke občine soglasno izvoljena v deželni zbor. Taljanska večina v dež. zboru pa je proti predlogu svojih mož v odseku glasovala proti predlogu, da se potrdi volitev g. M. Mandiča. Vsled tega postopanja nasprotnikov se je g. Jenko odpovedal poslanstvu v prepričanju, da bodo volilci tudi v prihodnje pokazali nasprotnikom, da so sami gospodarji na svojih tleh.

(Ministerska naredba zoper izseljevanje.) Ministerstvo za notranje zadeve je objavilo ravnokar strogo naredbo in določila zoper goljufno izseljevanje in sleparsko postopanje agentov, zlasti hamburško-ameriške paketne družbe in severo-nemškega „Lloyda“ v Bremnu, ker so prišle vojaške oblasti na sled velikim nerednostim gledé vojačenju podvrženih mladih ljudi, osobito na severnem Ogerskem med Slovaki; dalje bode pa oko dotičnih oblastij strogo pazilo na družbo Anchor-Linie; v nasprotnem slučaju pretí se celó, da se bode tem družbam odtegnila koncesija. In tudi o kranjskih izseljencih nam dohajajo čudne vesti. Tako se je te dni bajé vrnilo dvanajst mladoletnih izseljencev iz Bremna v največji bēdi domov na Dolenjsko, ker jih redarstvena oblast ni pustila na ladjo, kajti vsi so se hoteli odtegniti — vojaški suknji. Iz Bele peči izseljenci so bili bolj srečni; med njimi je mnogo vojaščini podvrženih mladeničev, ki so srečno dospeli v Novi Jork, tako namreč sami poročajo. V štirinajsti seji kranjskega deželnega zbora rekel je poslanec g. Braune, da je neki ljubljanski agent spravil letos preko 4000 (!) kranjskih izseljencev v Ameriko. Te dni je pa redarstvo v Komornu prijeló triindvajset vojaščini podvrženih hrvatskih kmetijskih fantov, ki so jo nameravali potegniti preko morja.

(Podkóvstvo.) Deželne vlade predsednik imenoval je članoma izpraševalne komisije za izpite iz podkóvstva, ne da bi bili dotičniki obiskovali predavanja iz podkóvstva, vodjo podkóvskega zavoda g. dr. K. vit. Bleiweisa in c. kr. dež. živinozdravnika J. Wagnerja za eno leto.

(Iz Kočevja), 2. decembra: Včera je tukajšnji diletantje in diletantinje v lepo ozaljšanem salonu g. poštarja in gostilničarja A. Hauff-a priredili koncert na korist pogorelcem v Spodnjem Logu (Unterlag). Peli in igrali so izborno. Udeležba je bila mnogobrojna iz mesta in okolice; tudi iz Ribnice so došli odlični góstje. Občevanje je bilo prijateljsko in neprisiljeno. Ono nasprotje, ki se je bilo pred dvema letoma tukaj vgnezdilo in je mnogim obiteljem in posameznikom grenilo življenje, je zginilo in se povrnila prejšnja harmonija. Postrežba je bila dobra. Za pogorce se je nabralo 134 gld.

(Iz Ptuj) se nam poroča: Velecenjeni gospod dr. Gustav Ipavec je blagovolil zopet darovati dve mični skladbi „Slovenskemu pevskemu društvu“. Odbor se mu presrečno zahvaljuje. Ob enem še naznanja, da se bode vspeš za prihodnji veliki zbor določeval v odborovi seji 6. dne januarja l. 1890. Gg. zunanji odborniki, cenjeni člani in vsi prijatelji društva naj naznanijo odboru svoje želje do onega časa, oziroma partiture in pesni, katere bi radi imeli na vspešdu.

(Miklavž.) Božični trg, najveselejši in najživejši v celem letu, pričinja se že te dni, ali prav za prav z današnjim dnem, ker nocojšnjo noč „hodi Miklavž“. Med okni bogatih in ubožnih obitelj videti bode jutri skoro v vsaki ulici pisane Miklavže v celi njihovi papirnati važnosti; semtertja stoji na strani Miklavža parkelj in le redek je angelj. Črtov je povsem več tudi v prodajalnicah igrač, in ako opozoriš na to prodajalca in mu deš, da bi se otrokom

morale dajati samo lepe, mične reči, a ne take črne ostude, odgovori ti: „Nu, parkeljni se lažje delajo, in radi tega jih je tudi več in so cenejši, nego krasni angeljčki . . .“ Prikladen odgovor, iz kojega štrli kos socijalne uganjke! Nocoj torej „hodi Miklavž“; skoro bi bilo bolje, da bi ne hodil, saj ne tako, kakor je zlasti po predmestjih v Ljubljani navada, kjer preoblečeni parkelj pomaga strašiti male otroke. Ta neumestni običaj provzročil je že mnogo zla in marsikateremu detetu nakopal bolezen. Pred takim Miklavžem zaklenite duri in pustite malim radostno upanje do bogatih darov, in da jim te pravi Miklavž po noči gotovo prinese, za to že poskrbi skrbna in darežljiva materina roka! Oj, srečna detinska leta!

(Na Dunaji) je v torek 4600 delavcev kidalo sneg z ulic, vpreženih je bilo 540 vóz.

(Za uboge ptičke.) Prijatelj nam piše: V sedanjem mrzlem zimskem času, ko sneg in led pokrivata zemljo, stradajo in zmrzujejo drobni ptički. Rahločutni in dobronarčni ljudje imajo lepo priliko, da krilatim prebivalcem gozdov in logov sipljejo drobtinice in zrnca, ali jim preskrbé na primernih prostorih male lesene hišice, kjer si morejo revne živalice ogreti prezeble ude. Posebno našo mladino je treba opozoriti na to in jo nagibati k dobronarčnosti in usmiljenosti.

(Družba sv. Vincencija) bode dné 8. t. m. praznovala brezmadežno spočetje preblazene Device Marije s slovesno službo božjo in skupnim sv. obhajilom ob 7. uri zjutraj v Marijanišni kapeli. Dné 11. t. m., t. j. v sredo zvečer ob 1/2 7. uri bode propisani zbor v sobani katoliške družbe.

(Tehniško društvo za Kranjsko) je te dni izdelalo letno poročilo za društveno leto 1888/89. Načelnik društvu je deželni inženir Vlad. Hraskey, njegov namestnik c. kr. inženir M. Kirschlager, tajnik inž. pristav A. Klinar, njegov namestnik stavbeni mojster F. Zupančič, blagajnik deželni nadinženir Fr. Witschl, njegov namestnik J. Mathian ml., knjižničar stavbeni pristav K. Toman, njegov namestnik in ekonom mestni inženir J. Hanuš. Dohodkov je imelo društvo 497 gld. 38 kr. Članov šteje: 3 podporne in 39 pravih. V poročilu sta objavljena sestavka g. Hraskega o ljubljanski kanalizaciji in g. Kirschlagerja o modernih ljudskih kopališčih in njihovi napravi v Ljubljani, ter kratek popis razstave v deželnem muzeji povodom slovesnega otvorjenja z dotičnimi podobami razstavljenih predmetov in načrt deželne gledališča.

(„Podporno društvo“) za revne učiteljske pripravnike v Ljubljani bode imelo v nedeljo 8. dné t. m. dopoldne ob 11. uri v konferenčni sobi c. kr. pripravnice svoj redni letni občni zbor, h kateremu so povabljeni vsi p. n. člani in prijatelji.

(Pri občinski volitvi) v Vipavi je bil za župana izvoljen gosp. Karol Mayer, za svetovalce Anton Hrovatin, Josip Žvokelj in Janez Može iz Vipave, J. Tomažič iz Sanabara, Mat. Kobal z Vrhpolja, A. Kodela iz Dupelj in J. Zirk z Gradišča.

(Potovalni učitelj kmetijstva.) Tržaško namestništvo razpisuje mesto potovalnega učitelja v laških delih Primorske z letno plačo 1000 gld. in potnim prispevkom 850 gld. Prosilci morajo dokazati znanje nemškega, laškega in deloma tudi slovanskega jezika.

(Poskušen samomor.) Dne 1. t. m. se je hotela v Gradci stanujoča 21 let stara natakara Minka Globočnik iz Radovljice umoriti z nožem ter si je na leve roke prednjem konci prerežala žile. Rana je smrtna, in so dekleta takoj prenesli v občno bolnišnico. Vzrok se ne vé.

Telegrami.

Dunaj, 4. decembra. Vsi jutranji listi smatrajo predloženi proračun za neovržljiv napredek finančnega položaja. Le „N. Fr. Pr.“ mu očita premajhen prebitek gledé na pomnožene dohodke.

Dunaj, 5. decembra. V proračunskem odseku so se razdelila poročila. Matuš je naznanil, da zaradi drugega obilega posla ne more več prevzeti nalog glavnega poročevalca. Načelnik Hausner je izrekel obžalovanje in ob enem zahvalo za izvrstno njegovo delovanje. Plener je izjavil, da tudi opozicija priznava temeljitost, objektivnost in

premišljenost Matušovo. Potem je bil za glavnega poročevalca izvoljen Kathrein.

London, 4. decembra. „Standard“ poroča iz Odeze o zopetni pomnožitvi črnomoške mornarice in novih premeščevanjih vojaških krdel iz Kavkaza po morji preko Batuma in Sebastopola v južno Rusijo.

Zanzibar, 4. decembra. Emin paša in Stanley sta prišla v Bagamojo.

Listnica opravištvá:

G. J. O. v K.: Hvala lepa za poslani „corpus delicti“. Ko bi bil vsak tako točen, bi mi že poskrbeli, da bi nekaterniki oproščeni bili truda „črtati“ in „pisavati“, naj se že godi iz nagajivosti ali natančnosti. Prosimo vse p. n. naročnike, da nam nemudoma izvolijo naznaniti vsak zadržek, da ga vemo odstraniti pravočasno in na pravem mestu.

G. J. L. v V.: Prav. Do sedaj ni bilo še nič za t. l.

Umrli so:

2. decembra. Marija Semen, učenka, 15 let, Gledališke ulice 3. jetika. — Evgen Šetina, pisar, 29 let, Turjaški trg 4. jetika. — Jožefa Susteršič, posestnica, 77 let, Gradišče 7, marasmus. — Ivan Skubie, delavec, 53 let, Opekarska cesta 9, srčni kap.

Vremensko sporočilo.

Dan	Cas	Stanje	Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v m.m.
opazovanja	zrakomera v mm	toplomera po Celziju			
7. u. jut.	742.6	—9.0	brezv.	megla	
8. u. pop.	743.0	—5.0	sl. jzap.	jasno	0.00
9. u. zveč.	745.6	—6.6	sl. zap.	oblačno	
Srednja temperatura —6.9° za 7.8° pod normalom.					

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

5. decembra.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	85 gld.	70 kr.
Srebrna „ 5% „ 100 „ 16% „	86 „	15 „
5% avstr. zlata renta, davka prosta	108 „	— „
Papirna renta, davka prosta	100 „	50 „
Akcije avstr.-ogerske banke	921 „	— „
Kreditne akcije	315 „	25 „
London	118 „	35 „
Srebro	— „	— „
Francoski napoleond.	9 „	41 1/2 „
Cesarski cekini	5 „	64 „
Nemške marke	58 „	05 „

KMETOVALEC.

Iustrovan gospodarski list s prilogo „Vrtnar“.

Uradno glasilo

c. kr. kmetijske družbe vojvodine kranjske.

Urejuje Gustav Pirc, družbeni tajnik.

„Kmetovalec“ izhaja 15. in zadnji dan v mesecu ter stoji s prilogo vred 2 gld., za 1/2 strani 8 gld., na 1/4 strani 3 gld. Pri večih naročilih velika rabat. Družabnikom izdatno cenijo. Vse inserate zunaj Kranjskega sprejemata te Haasensteln & Vogler na Dunaji (Wien, I., Wallfischgasse Nr. 10).

Inserati (oznamila) zaračunajo se po nastopni ceni: Insertat na celi strani 16 gld., na 1/2 strani 8 gld., na 1/4 strani 3 gld. Pri večih naročilih velika rabat. Družabnikom izdatno cenijo. Vse inserate zunaj Kranjskega sprejemata te Haasensteln & Vogler na Dunaji (Wien, I., Wallfischgasse Nr. 10).

Vsa pisma, naročila in reklamacije pošiljati je c. kr. kmetijski družbi v Ljubljani, v Salendrovih ulicah št. 5.

Z l. 1889 nastopi „KMETOVALEC“ VI. letnik. „KMETOVALEC“ je edini veči gospodarski list in ob enem najcenejši, zato ni čuda, ako je med najbolj razširjenimi slovenskimi listi. V l. 1888 prinesel je „KMETOVALEC“ na 212. straneh velike oblike 80 večih in 105 manjših gospodarskih in sicer poljedelskih, živinarskih, vinarskih in gozdnarskih člankov, nad 135 splošno zanimivih odgovorov na gospodarska vprašanja, katera so stavili naročniki vredništvu, blizu 175 gospodarskih novic itd. To berilo razjasnevalo je 50 podob. „VRTNAR“ je poseben vrtnarski strokovni list, kateri dobivajo naročniki „KMETOVALECA“ zastonj. „VRTNAR“ je prinesel l. 1888 na 96 straneh velike osmerke 85 večih in 78 manjših sadjarskih in vrtnarskih člankov ter blizu 70 podob.

Berilo v „KMETOVALECU“ in „VRTNARJU“ je dandanes za naprednega kmetovaleca tako važno, da ne sme biti slovenskega gospodarja brez teh koristnih listov.

„KMETOVALEC“ s priloženo „VRTNARJU“ stoji na leto 2 gld., gg. učitelji plačajo pa le polovico. Udje c. k. kmetijske družbe dobivajo „KMETOVALECA“ zastonj.

Naročila sprejema c. k. kmetijska družba v Ljubljani, v Salendrovih ulicah št. 5.

Naročniki, ki vstopijo med letom, dobijo vse izišle številke. (12—12)

Katranove pastile lekarja Piccoli-ja v Ljubljani presejajo v svojem učinku vse podobne izdelke. Izvrstno sredstvo so proti kašlju, hripavosti, boleznim v ratu, bronhija in pljuč. Škatlica 25 kr. Vnanja naročila izvršujejo se z obratno pošto. (1)

IVAN JAX
v Ljubljani.

Velika zaloga šivalnih strojev.

(20—5)

Cenike pošiljam zastonj in franko.

Visokočastiti duhovščini in slavnemu občinstvu priporoča podpisani prave garantirane

čebelno-voščene sveče in zavitke.

Dalje fin rožni mēd v škatljah po 5 kilo, kilo po 50 kr., škatlja 30 kr., pošilja se po poštne povzetji ali predplačilu. Fin mēd v satovji kilo po 60 kr. Gospodom trgovcem priporoča po ceni fin mēd v škatlih po 40 in 20 kl.

Raznovrstno (10—3)

medeno blago za Miklavža in Božič na debelo in drobno prav po ceni.

Oroslav Dolenc,
svečarija in trgovina z voskom in mēdom.

Katoliška Tiskarna

priporoča raznovrstne

vizitnice

po nizki ceni.